

Redegørelse om Nordisk Samarbejde 2013

**Ved medlem af Naalakkersuisut for Bolig, Natur,
Miljø og Nordisk samarbejde**

EM 2013/13
UD j.nr. 08.19-13
Sags nr.: 2013-087326
Dok. nr.: 1297105

1. Det generelle nordiske samarbejde

I slutningen af oktober afholder Nordisk Råd sin årlige session. Dette markerer for en lang række emners vedkommende afslutningen af Nordisk Råds behandling af de sager, som rådets udvalg har arbejdet med siden sidste session. Mange af Nordisk Råds drøftelser baserer sig på de Ministerrådsforslag og redegørelser, som de nordiske regeringer og Nordisk Ministerråd forelægger for Nordisk Råd. I nærværende redegørelse gennemgås de vigtigste emner i samarbejdet i Nordisk Ministerråd set fra et grønlandsk perspektiv. Det drejer sig dels om sager, som vedrører det generelle samarbejde, og som varetages af landsstyreformanden og Naalakkersuisoq for Nordisk Samarbejde, og dels om de enkelte medlemmer af Naalakkersuisuts arbejde i de ministerråd, der hører under deres ressort.¹

1.1. Nordisk Råds session i Helsingfors 2012

Sessionen blev sidste år afholdt den 28. oktober til 1. november i Rigsdagsbygningen i Helsingfors.

På det traditionelle møde mellem de nordiske regeringsledere (statsministermødet), som finder sted før selve sessionens åbning, blev særligt 2 spørgsmål behandlet. Det ene var den reviderede nordiske strategi for bæredygtig udvikling, og den anden var arbejdet med at nedbryde grænsehindringer. Fra grønlandsk side har man lagt særlig vægt på førstnævnte, idet dette arbejdet falder godt i tråd med de nationale bestræbelser på at udvikle en selvstændig økonomi på et bæredygtigt grundlag. Som noget nyt medtager den nordiske strategi også den kulturelle dimension på linje med den økonomiske, sociale og miljømæssige dimension. Dette er i overensstemmelse med Selvstyrets fortolkning af det klassiske bæredygtighedsbegreb fra FN's verdenskonference i 1992.

Nordisk Råd havde i 2012 60 år jubilæum, og præsidiet havde i den anledning bestilt en rapport om "betingelser for et fordybet nordisk samarbejde". Titlen var "Nordiske fællesskaber – en vision for samarbejdet", og den var udarbejdet af Johan Strang fra Centrum for Norden studier (CENS) ved Helsingfors Universitet. I rapporten blev der argumenteret for, at det nordiske samarbejde kunne udvikle sig ved, at man udviklede særlige "nordiske fællesskaber" på områder, hvor der var behov herfor. Som et eksempel på dette blev fremhævet det nordiske forsvarssamarbejde. Dette er vokset frem udenom Helsingforskonvention, og det bygger på et fælles nordisk aftalememorandum. Fordelen ved at arbejde med rapportens ide om "nordiske fællesskaber" er, at disse kan etableres på en enkelt måde – gennem et aftalememorandum – og uden at man behøver at ændre i de grundlæggende Helsingforsaftaler. Rapporten indgår i de fortsatte drøftelser om visionerne for de nordiske samarbejde, som føres både i Nordisk Råd og i Nordisk Ministerråd.

I den traditionelle regeringslederdebat, som fandt sted på sessionens åbningsmøde, var temaet udfordringerne for de nordiske velfærdssamfund. Det blev fra grønlandsk side understreget, at man deler den fælles nordiske vision om at videreudvikle den nordiske velfærdsmodel. Den særlige grønlandske udfordring består i at udvikle en arktisk selvbærende økonomisk udgave af velfærdsmodellen på et bæredygtigt grundlag.

¹ Fordeling af ministerråd på område af Naalakkersuisut, se bilag 1.

Nordisk Råd afholdt en temasession den 10. - 11. april 2013 om perspektiverne i det nordiske forsvarspolitiske samarbejde. På grund af valget til Inatsisartut var Grønland ikke repræsenteret ved denne session.

Formand for Naalakkersuisut Aleqa Hammond mødtes den 16. maj i Stockholm med de øvrige ledere fra de nordiske lande i forbindelse med de nordiske statsministres deltagelse i konferencen om bekæmpelse af ungdomsarbejdsløshed. Hun understregede i denne forbindelse, at det nordiske samarbejde i Nordisk Ministerråd er et meget vigtigt samarbejdsfora, som spiller en central rolle i Grønlands samlede udenrigspolitik.

1.2. Samarbejdet mellem Færøerne, Grønland og Åland

På baggrund af den drøftelse, som Inatsisartut havde om den nordiske redegørelse 2012, blev erklæringen om ”Nordisk Samarbejdsforum” underskrevet i forbindelse med sessionen. Erklæringen beskriver en række situationer, hvor et samarbejde mellem de 3 lande kan udvikle sig i forhold til en fælles indsats i Norden. Nordisk Samarbejdsforum er særlig derved, at både de 3 landes regeringsledere og lederne af landenes delegationer i Nordisk Råd har undertegnet aftalen. Konkrete samarbejdssituationer udvikler sig i forbindelse med arbejdet i de forskellige ministerråd samt i Nordisk Råds plenum og udvalg. Dette sker, når parterne i kraft af den aktive, indbydes dialog skønner, at der er behov herfor.

1.3. Nordisk Ministerråds strategi for bæredygtig udvikling

Samarbejdsministrene forelagde på sessionen ministerrådsforslaget til en revideret nordisk strategi for bæredygtig udvikling. Den har følgende indholdsmæssige overskrifter: *Den nordiske velfærdsmodel, Livskraftige økosystemer, Et forandret klima, Bæredygtig udnyttelse af jordens ressourcer samt Uddannelse, forskning og innovation.* De grønlandske bidrag til processen har taget udgangspunkt i det nationale arbejde med bæredygtig udvikling. En redegørelse herfor findes i Naalakkersuisuts Politik-Økonomiske Beretning.

Nordisk Råds udvalg var kun delvist tilfreds med forslaget, og som konsekvens heraf fremsatte man ønske om, at forslaget blev fulgt op af mere konkrete initiativer fra de enkelte ministerråd. Dette gav ministerrådets ordfører tilsagn om. Dette betyder, at samarbejdsministrene på den kommende session vil forelægge et supplerende ministerrådsforslag, hvoraf de enkelte ministerråds konkrete indsatser vil fremgå. Grønland har deltaget i udformningen af disse initiativer i de enkelte ministerråd.

1.4. Budget for Nordisk Ministerråd

Som det fremgik af sidste års redegørelse, var der til Nordisk Ministerråds budget for 2013 fremsat et dansk krav om reduktion af budgettet med 10%. I den afsluttende forhandling om 2013-budgettet blev man enige om, at budgetreduktionen skulle indarbejdes i budgetterne for 2014, 2015 og 2016. Dette skulle ske på en sådan måde, at der i 2014 skulle spares 5%. Herefter skal der i årene 2015 og 2016 gennemføres besparelse således, at man når op på en samlet besparelse i hele perioden på ”op til 10%”.

Samarbejdsministrenes samlede budgetforslag til 2014 er på 937,390 mill. DKK. Dette er 49,336 mill. DKK mindre end budgettet for 2013. Resultat er fremkommet ved, at samarbejdsministrene

har foretaget en lidt større reduktion end fagministrene, og det samlede resultat er den politisk beslutning på 5%. Alle områder har således bidraget til nedskæringerne, men samlet set har ministerrådet stort set opretholdt den forholdsmæssigt samme prioritering af det nordatlantiske og arktiske som tidligere.

De selvstyrende lande har fortsat ikke ret til at deltage i den direkte finansiering af Nordisk Ministerråds budget, men i arbejdet med udformningen af budgettet søger man fra Selvstyrets side at påvirke processen vedrørende fordeling på de forskellige områder.

Når det gælder samarbejdsministrenes budgetdel bemærkes særligt 2 forhold. Man har fastholdt den strategiske pulje som afløser for globaliseringspuljen, og man har indført en formandskabspulje på 15 mill. kr., som også bevilges i de efterfølgende 2 budgetår. Dette betyder i praksis, at det er op til det kommende formandskabsland at forelå en konkret anvendelse af denne budgetpost.

1.5. Nordisk Ministerråd og det arktiske samarbejde

I 2013 befinder man sig i det andet år af det eksisterende arktiske samarbejdsprogram, og der har i år været 6,2 mill. kr. til fordeling blandt de projekter, som ligger indenfor programmets hovedområder. Disse områder er følgende:

- Arktiske befolkninger og deres levevilkår, sundhed og samfundsmæssige udfordringer
- Arktisk miljø og natur
- Klima
- Bæredygtig erhvervsudvikling og udvikling af en grøn økonomi i Arktis
- Uddannelse og kompetenceudvikling af lokalbefolkning i Arktis

Grønlandske projektansøgere har ledelsen af 5 projekter, og der er aktiv deltagelse i 9 andre projekter. I alt er Grønland repræsenteret i over halvdelen af projekterne.

1.6. Vestnordisk Råd

Vestnordisk Råd (VNR) afholdt i år sit årsmøde i august i Narsarsuaq, og Naalakkersuisut afgav på vegne af de vestnordiske regeringer en beretning til årsmødet med udgangspunkt i de rekommandationer, der stadig var gældende på tidspunktet for årsmødet. Vestnordisk Råds rekommandationer optages traditionelt på Inatsisartuts møde under eget dagsordenspunkt-

2. Uddannelse, forskning, kultur, kirke og ligestilling

2.1. Kultur, Kirke og Ligestilling

Der har gennem året været deltagelse i møder i såvel Nordisk Ministerrådet for Kultur (MR-K) som Embedsmandskomiteen for Kultur (EK-K).

Naalakkersuisoq for Kultur deltog i forbindelse med Nordisk Råds Session i MR-K 2/12 i Helsingfors og mødtes her desuden med de to vestnordiske kolleger, den danske kulturminister og andre nøglepersoner indenfor kultur. Det blev med den danske kulturminister aftalt, at man fremover vil forsøge at arrangere et årligt møde mellem Rigets tre "kulturministre" - til gensidig orientering og koordinering af samarbejdet. Næste gang de tre, i en eller anden anledning, befinder sig i samme by, vil man være opmærksom på at få aftalt et sådant møde.

Fra sessionen ser Naalakkersuisut meget positivt på det vedtagne forslag om, at en ny nordisk børn- og unge-litteraturpris skal uddeles allerede i 2013 til styrkelse af nordisk børn- og ungelitteratur.

Grundet valg til Inatsisartut måtte der desværre meldes afbud til grønlandsk ministerdeltagelse ved åbningen af det fællesnordiske PR fremstød ved kulturfestivalen "Nordic Cool 2013" i Kennedy Center i Washington i februar, men grønlandske musikere og kunstnere havde fornøjelsen af at deltage i den månedlange kulturfestival. På EK-K og MR-K møder før og efter festivalen deltog grønlandske embedsfolk i debatten bl.a. om det uformelle møde, der blev afviklet vedrørende overvejelserne om eventuelt at lette visumreglerne for kunstnere ved optræden i USA, hvilket ville give mere fleksibilitet i samarbejdet.

På de forskellige råds- og komitémøder i 2013 har fokus generelt været arbejdet med fordelingsnøgler for de besparelser, der vil ramme hele det nordiske system fra 2014. Inden for kulturområdet har besparelsestiltagene medført en beslutning om nedlæggelse af Nordisk Journalist Center, hvilket har afstedkommet protestskrivelser, bl.a. fra den grønlandske journalistforening.

Indtil foråret 2013 har der fra Departementet for Kultur desuden været deltagelse i Nordisk Børne- og Ungdomskomitees (NORDBUKs) møder. Ud fra det tværsektorielle formål med denne komite er det dog nu besluttet, at Departementet for Familie fremover skal udpege medlem og suppleant til denne komite, da de har det overordnede ansvar for børn- og ungeindsatsen i Grønland.

I forlængelse af MR-K 2/13 i Stockholm, var der fra departementet desuden deltagelse i en konference om "Öppna kulturarvsdata i Norden" 24. - 25. april i Malmö. Der var specielt fokus på de åbne arkiver i forskelligt regi, som den ny digitale virkelighed giver mulighed for.

Indenfor kulturområdet udpeges løbende kulturaktører som repræsentanter i bestyrelserne for de nordiske huse og institutter samt diverse kulturelle samarbejdsorganer.

Der er og har altid været bemærkelsesværdigt få ansøgninger fra Grønland til de kulturelle støtteordninger i nordisk regi, hvilket har medført en øget indsats for at informere om de forskellige støtteordninger og give konkret ansøgningsvejledning. NAPA, Selvstyret og Kunstnersammenslutningernes paraplyorganisation EPI samarbejder nu om offentlige vejledningsseminarer, såvel som nordiske institutioner på besøg i Grønland informerer og vejleder om ansøgningsmuligheder.

2.2. Uddannelse og forskning

2.2.1. Budgetramme og prioriteringspulje

MR-Us ramme for 2013 er uændret i forhold til 2012.

Der er i 2013 oprettet en overordnet prioriteringspulje på 80 mill. DKK, hvoraf formandskabslandet disponerer over 20 mill. DKK. Inden for de resterende 60 mill. DKK er programmerne Bæredygtig Nordisk Velfærd (HNV), der gælder for 2013-2015, og Grøn Vækst, som bl.a. bygger på erfaringerne fra Topforskningsinitiativet, topprioriterede. Derudover sker der en videreførelse af eksisterende globaliseringsinitiativer.

2.2.2. Bæredygtig Nordisk Velfærd

Der er tale om et program, som har til formål at arbejde med tværgående samfundsmæssige problemstillinger. MR-U og MR-S har det overordnede projektansvar for indsatsområde 1 (Uddannelse for arbejde og velfærd) respektive indsatsområde 2 (Sundhed og velfærd for alle) og indsatsområde 3 (Infrastruktur for sundhed og velfærd).

2.2.3. Grøn vækst

Som opfølgning på statsministrenes vision 'Norden – ledende i grøn vækst' (2011) har MR-U igangsat en proces for at identificere og prioritere indsatsområder for den fremadrettede uddannelses- og forskningsindsats for grøn vækst.

Der er udarbejdet en handlingsplan herfor, hvor de vigtigste kriterier har været:

- At indsatsen omfatter hele fødekæden i uddannelsessystemet fra børnehaver til universiteter samt forskningsområdet.
- At indsatsen bygger på en bred forståelse af begrebet grøn vækst, der også inkluderer tiltag inden for bæredygtig udvikling.
- At den fokuserer på at synliggøre, formidle og udnytte eksisterende indsatser i Norden på både nordisk og nationalt niveau.
- At handlingsplanen har et toårigt perspektiv for at sikre kontinuitet og sammenhæng i indsatsen.

2.2.4. Samarbejde under MR-U

MR-U har ønsket at få evalueret samarbejde under MR-U. EK-U har på baggrund heraf nedsat en arbejdsgruppe, som har udarbejdet en rapport herom.

På baggrund af anbefalingerne i rapporten er det besluttet med virkning fra 1. januar 2013 at nedlægge de faste rådgivningsgrupper, eksempelvis HØGUT, NSS og SVL. I stedet anvendes fremover ad hoc arbejdsgrupper, der nedsættes for en tidsafgrænset periode inden for et afgrænset emnefelt.

Der er efterfølgende nedsat nogle få ad-hoc grupper, herunder en gruppe om samarbejdet inden for højere uddannelse i Norden og en gruppe på forskningsområdet (videreførelse af hidtidige ad hoc gruppe på området). Der er desuden nedsat en ad hoc gruppe om eScience/eInfrastruktur, som skal se på behov for og indretning af en opdateret nordisk handleplan på området. Ad hoc forskningsgruppen har i øvrigt planlagt at afholde et af sine møder i Grønland i efteråret 2013.

Hvad angår rejse- og opholdsudgifter for deltagere fra Færøerne, Grønland og Åland i ad hoc arbejdsgrupper og særskilte projekter besluttet af EK-U, så ønsker EK-U at afvente nærmere afklaring i NMRS og MR-SAM om dette, inden EK-U træffer beslutning. Indtil da dækker EK-U ikke rejse- og opholdsudgifter for deltagere fra Færøerne, Grønland og Åland. Der blev under drøftelsen af dette punkt fra de selvstyrende landes side gjort opmærksom på, at dette vil være udtryk for en forringelse for de selvstyrende lande i forhold til de retningslinjer, der har været gældende for de faste rådgivningsgrupper, og at dette kan få betydning for de selvstyrende landes mulighed for deltagelse.

2.2.5. Organisering af sprogområdet

Der er foretaget en evaluering af sprogområdet og udarbejdet en evalueringsrapport med titlen "Med sprogforståelsen i fokus - Evaluering af enhederne på sprogområdet under Nordisk Ministerråd 2012". På baggrund heraf er der af EK besluttet en ny organisering af sprogområdet for 2014-2018.

Forslaget til organiseringen af sprogområdet fra 2014 – 2018 bygger på ønsker om forenkling, styrket koordinering af aktiviteter, klarere linjer for referenceforhold, styrkelse af nordisk sprogkoordination og inddragelse af kultursektoren.

I forslaget til organiseringen er de væsentligste ændringer i forhold til organiseringen fra 2009 – 2013 følgende:

- NSS ophører med at varetage funktionen som styregruppe
- EK-U varetager funktionen som styregruppe for de tjenesteydelser på sprogområdet, som forvaltningsorganet skal levere til Nordisk Ministerråd
- Forvaltningsorganet modtager og forvalter én samlet bevilling på ca. 6,5 mill. DKK og fordeler midlerne på hele porteføljen af de enkelte tjenesteydelser på sprogområdet under MR-U efter retningslinjer fastsat af Nordisk Ministerråd
- Ekspertgruppen Nordens Sprogråd (ENS) varetager funktionen som faglig referencegruppe for hele porteføljen af tjenesteydelser på sprogområdet
- Sprogpiloterne, der i dag støttes med 100.000 DKK, og som også støttes af Nordisk Kulturfond (frem til og med 2014), får bevilling af mere fast karakter på op til 350.000 DKK årligt
- En ny midlertidig gruppe, der skal arbejde med parallelsproglighed på universiteter, oprettes fra 2014-2018 og får bevilling på 150.000 DKK pr. år til mødevirksomhed
- Driften af Netværket for Sprognævnene i Norden, der i dag støttes med 800.000 DKK, vil fremover kun oppebære 250.000 DKK til mødevirksomhed
- Driften af Samarbejdsnævnet for Nordenundervisning i Udlandet (SNU), der i dag støttes med 1.080.000 DKK, vil fremover kun oppebære 250.000 DKK til mødevirksomhed

De midler, der frigives på i alt 1.380.000 DKK (550.000 DKK fra Netværket for Sprognævnene i Norden og 830.000 kr. fra Samarbejdsnævnet for Nordenundervisning i Udlandet), anvendes til følgende:

- At styrke Nordisk Sprogkoordination
- At sikre, at projektet Sprogpiloter også findes fra 2014
- En indsats for arbejdet med parallelsproglighed på universiteter

2.2.6. NVL fra 2013

På baggrund af evalueringen af NVL (Nordisk Netværk for Voksnes Læring) har EK-U besluttet at videreføre NVL for en fireårig periode 2013 - 2016 med Vox, nationalt fagorgan for kompetencepolitik i Oslo som forvaltningsorgan.

2.2.7. NordPlus

EK-U har valgt en ny hovedkoordinator for Nordplus for perioden 2014 - 2016 (Styrelsen for Universiteter og Internationalisering, DK) og har besluttet at foretage en evaluering af programmet.

2.2.8. Nordic Master

Nordic Master bliver videreført som et egentligt program. Der er behov for at få afklaret nogle juridiske spørgsmål desangående.

2.2.9. Fælles nordisk udviklingsprojekt inden for skoleområdet

MR-U har iværksat et fælles nordisk udviklingsprojekt inden for skoleområdet: "Den nordiske vej til inkluderende grundlæggende uddannelser med høj faglighed og stærke færdigheder til alle".

Grønland deltager aktivt i projektet og har været vært for et forberedende møde i Ilulissat i maj 2013. Der planlægges en nordisk konference om skoleudvikling i efteråret 2013.

2.2.10. Overenskomsten om adgang til videregående uddannelse

Landene har underskrevet en aftale om forlængelse af overenskomsten. Grønland har på baggrund af Inatsisartuts tilslutning til et beslutningsforlag herom fremsat af Naalakkersuisut meddelt sin tiltræden.

2.2.11. Evaluering af Forskningssamarbejdet

MR-U støtter en fortsat udvikling vedrørende forskningsinfrastruktur i Norden og ønsker at se nærmere på modeller for gradvis åbning af forskningsfinansieringen i Norden. MR-U støtter arbejdet med at se nærmere på, hvordan det nordiske forskningssamarbejde kan udvikles i relation til EU. MR-U har desuden besluttet, at de selvstyrende landes ansøgning om fuldt medlemskab af NordForsk henvises til behandling under MR-U's stillingtagen til NordForsks vedtægter.

Landene ønsker en "Forskningsrådsmodel", hvor NordForsk først og fremmest er et samarbejdsorgan og en mødeplads for de nationale forskningsråd. Dog blev det også understreget af MR-U, at der skal være en stærk dialog mellem NordForsk og Nordisk Ministerråd, og at ministerrådet i enkelte sager må kunne bede NordForsk om bistand eller bede NordForsk udføre opgaver og lignende inden for eget mandat.

2.2.12. NordForsk

I dag består NordForsks bestyrelse af 9 medlemmer og 7 observatører:

- 5 repræsentanter for forskningsrådene fra Sverige, Norge, Finland, Island og Danmark
- 3 repræsentanter udnævnt af Nordisk Universitets Samarbejde
- 1 repræsentant fra erhvervslivet, udpeget af Nordisk Ministerråd for Næring
- 3 observatører, én fra henholdsvis Grønland, Færøerne og Åland

- Direktøren for Nordisk Innovation
- 1 medarbejderrepræsentant fra NordForsk
- 1 observatør fra de baltiske landes forskningsfonde
- 1 observatør fra NMRS

De selvstyrende lande har indgivet ansøgning om at få fuldt medlemskab af bestyrelsen for Nordforsk.

På baggrund af et forslag herom fra ad hoc arbejdsgruppen vedrørende forskning besluttede EK-U på sit møde den 19. marts, at bestyrelsen for NordForsk skal bestå af i alt 8 medlemmer:

- 5 repræsentanter for forskningsrådene fra Sverige, Norge, Finland, Island og Danmark
- 1 repræsentant udnævnt af NUS
- 1 fælles repræsentant for Grønland, Færøerne og Åland
- 1 medarbejderrepræsentant

Beslutningen skal ses som en afvejning af hensynet til de selvstyrende landes ønske om fuldt medlemskab af bestyrelsen og ønsket om en effektiv bestyrelse med få medlemmer. Grønland, Færøerne og Åland tilsluttede sig beslutningen.

Efterfølgende meddelte Færøerne i forbindelse med forelæggelsen for NSK, at de ikke ville kunne godkende forslaget, og at de mente, at der var begået procedurefejl, idet sagen skulle have været forelagt MR-U til beslutning inden forelæggelse for MR-SAM. Færøerne meddelte samtidig, at de hellere så, at de selvstyrende lande bibeholdt observatørstatus og hver sin plads i bestyrelsen end en fælles repræsentant med fuld deltagelsesret. Åland tilkendegav efterfølgende, at de støttede Færøerne. På denne baggrund meddelte Grønland på EK-U mødet i juni 2013, at Grønland var indforstået med det af Færøerne fremsatte forslag. Forslaget sendes til godkendelse i EK-U og MR-U i skriftlig procedure, hvorefter sagen forelægges for MR-SAM til endelig godkendelse.

3. Fiskeri, Fangst og Landbrug.

3.1. Indledning

Det svenske formandskabsprogram for 2013 har på fiskeri, jordbrug, levnedsmiddel og skovbrugs (FJLS) område fokus på landsbyen/bygden, og hvordan det kan lykkes at udvikle og holde liv i disse landsbyer/bygder og små samfund gennem innovation, lokale erhverv og bæredygtig udnyttelse af naturressourcer.

3.2. Fiskeri

Departementet prioriterer et større samarbejde med vore nordiske kollegaer på fiskeriområdet i form af øget erfaringsudveksling i forhold til, at vi alle i de vestnordiske lande er i en proces med at omlægge fiskerilovgivningen. Det er erfaringen, at deltagelse i embedsmandskomiteer og arbejdsgrupper medvirker til større medbestemmelse og opmærksomhed på grønlandske ønsker samt giver bedre mulighed for fremtidige fælles projekter i nordisk regi.

3.2.1. Flerartsforvaltning

På fiskeriområdet har der i februar været afholdt en workshop i samarbejde med det Internationale Havforskningsråd (ICES) omkring flerartsforvaltning, som Departement for Fiskeri, Fangst og Landbrug deltog i. På workshoppen blev der præsenteret og diskuteret et bredt spektrum af spørgsmål, som berører interaktioner mellem flere arter. Det skal lede frem til et vejledende dokument til forvaltningerne. Workshoppen gav mulighed for mange interessante diskussioner, og alle deltagerne var enige om, at målet er at bevæge sig fra en enkeltartsforvaltning mod en forvaltning, der indarbejder i samspillet mellem de forskellige arter i økosystemet. Dette er en stor udfordring, der fordrer god kommunikation mellem forskere, forvaltere og industrien.

3.2.2. Afbalanceret ressourceudnyttelse

I embedsmandskomiteen for det nordiske fiskerisamarbejde er der blevet fordelt midler til grønlandsk deltagelse i et seminar om balanceret høst, der afholdes i Bruxelles i efteråret². Seminaret handler om balanceret udtag af ressourcer.³ Balanceret udtag af fiskeressourcer defineres som et fiskeri, der fordeler fiskeritrykket ud over alle trin i fødekæden (eller alle de tilgængelige trin i fødekæden). Størrelser og arten af fiskeri skal ske i relation til arternes naturlige produktivitet. Derved sikres, at arternes størrelse og sammensætning forbliver uændret. Resultatet af et sådant fiskeri, såfremt de tilgrundliggende antagelser holder, er, at udbyttet øges, samt at økosystemets produktivitet holdes så høj som mulig, og dets relative sammensætning bibeholdes.

Departementet samarbejder med workshoppen projektleder i EBCD og med Grønlands Naturinstitut om at udarbejde et bidrag og en præsentation til workshoppen. Workshoppen kan blive en god talerstol i Europa for grønlandske synsvinkler på fiskeriet, og den er kommet i stand i kraft af deltagelsen i det nordiske fiskerisamarbejde.

3.2.3. Fiskeripolitisk Workshop

De vestnordiske fiskeriforvaltninger står overfor store og gennemgribende revisioner af landenes fiskeriforvaltning. Ændringsprocesserne har omfattende konsekvenser for landenes fiskerisektorer og samfundene som helhed i lang tid fremover. Derfor er spørgsmålene, som revisionerne omfatter, ikke kun økonomisk tunge, men også politisk meget sensitive, hvilket gør, at forvaltningerne står over for de krav at levere de forvaltningsmæssigt rigtige løsninger. Grønland er projektleder på et fiskeripolitisk projekt, og departementet har indsendt projektansøgning til Nordisk Ministerråd om støtte til 4 workshops i Norge, Island, Færøerne og Grønland, hvor forvaltere gensidigt drøfter landenes udfordringer, erfaringer og mulige løsninger på konkrete fiskeripolitiske problemstillinger, der direkte kan bruges i arbejdet med reformer af fiskerilovgivningerne. Projektansøgningen behandles og forventes imødekommet inden udgangen af 2013.

3.2.4. Arktisk Bioøkonomi

² Dette sker i regi af European Bureau for Conservation and Development (EBCD) på vegne af The Fisheries Experts Group of the IUCN Commission of Ecosystem Management

³ Seminaret har titlen *Balanced Harvest in the real world—Scientific, policy and operational issues in an ecosystem approach to fisheries*.

Departementet deltager i et projekt omkring arktisk bioøkonomi under det Nordiske Bioøkonomi Initiativ med midler fra Nordisk Ministerråds Arktiske samarbejdsprogram. Projektet ”Bæredygtig bioøkonomi i Arktis” er et samarbejdsprojekt mellem Samnordisk Skovforskning (SNS), Nordisk Komité for Jordbrugs- og fødevareforskning (NKJ), AG-Fisk⁴ og NordGen⁵. Projektet inddrager endvidere aktører fra andre nordiske samarbejdsområder. Projektets formål er at belyse biomassepotentialet i Arktis og identificere muligheder og udfordringer for en bæredygtig bioøkonomi i Arktis med specielt fokus på primærnæringerne, hvor SNS og NKJ har stor og mangeårig projektkompetence. Der er planlagt første seminar i Sydgrønland i eftersommeren 2013, hvor Fiskeriafdelingen og Naturinstituttet deltager.

3.3. Ny Nordisk Mad

På området Ny Nordisk Mad arbejder departementet med konsolidering af projektet i Grønland i den resterende periode (2013 og 2014), således at bevægelsen sammen med de værdier, der hører til projektet, også kan fortsætte efter 2014. Ved udskiftningen af repræsentantskabet i Styregruppen for Ny Nordisk Mad (2011) eksisterede der på daværende tidspunkt ikke en klar holdning om, hvad Grønland kunne bruge Ny Nordisk Mad til.

I de seneste år har der i Grønland været et stærkt ønske om at øge forbruget af lokale fødevarer fra forbrugernes, markedets og politikernes side. Netop værdierne i manifestet for Ny Nordisk Mad - både køkkenmanifestet og Aarhusdeklarationen - er stærkt i tråd med, hvad vi prøver at opnå her i landet. Brug af friske, lokale råvarer, som i sidste ende vil kunne styrke lokale fødevareproducenter, samtidig med at det sætter yderdistrikterne på landkortet.

Det sidste halvandet års tid har været brugt på at få input fra andre nordiske lande til, hvilken opfølgning der er blevet gjort i forhold til Ny Nordisk Mad. Selvom der er andre logistiske og infrastrukturelle udfordringer i Grønland end i de andre nordiske lande, kan der være organisatoriske mekanismer, vi vil kunne hente inspiration fra.

Specielt har vi været i dialog med Ålands repræsentant i styregruppen om dannelse af en referencegruppe. På Åland har de haft held med at involvere offentlige kantiner, restaurationsbranchen og andre aktører i implementeringen og opfølgningen af Ny Nordisk Mad. Uden at fokusere så meget på de enkelte tiltag i Ny Nordisk Mad vil referencegruppens hovedopgave være at stå for den nationale koordination med direkte forbindelse til Grønlands repræsentant i styregruppen for Ny Nordisk Mad.

Til foråret 2014 planlægger styregruppen i Ny Nordisk Mad at holde et møde i Grønland. Mødet skal kombineres med dannelse af den grønlandske referencegruppe. Departementet er i gang med at undersøge, hvor i landet mødet vil kunne finde sted, således at stedet passer sammen med, hvilke råvarer der vil kunne være tilgængelige ved denne årstid. Styregruppen har også et ønske om at møde den politiske ledelse på fødevareområdet.

3.4. Veterinær- og levnedsmiddelområdet

⁴ AG –Fisk : Fiskeriembedsmandskomiteen faglige arbejdsgruppe

⁵ NordGen: Nordisk Genressource Center.

På veterinær- og levnedsmiddelområdet er der blevet udvekslet erfaringer med at formidle vanskelige ernærings- og fødevarerikkerhedsmæssige budskaber via hjemmesider, brochurer samt massemedier.

Grønland deltager ikke i egentlige projekter, men indtil videre er der draget nytte af det nordiske netværk bl.a. på vandhygiejnesiden, hvor specielt de norske forhold kan sammenlignes med de grønlandske, hvor drikkevandsreservoir stort set er baseret på overfladevand med stor risiko for forurening.

Målet for fremtiden bør være, at Grønland i stort set alle veterinær- og fødevarerikkerhedssammenhænge bør deltage aktivt i kommende fælles nordiske projekter, idet der som oftest er tale om almene problemstillinger, hvor der er åbenbare fordele ved samarbejdet.

3.5. Fangst og Jagt

3.5.1. indledning

Fangst- og jagtafdelingen har flere kerneprojekter finansieret gennem Nordisk Ministerråd. Det indledende projekt, PISUNA (Piniakkanik sumiiffinni nalunaarsuineq) om lokal dokumentation og forvaltning, har haft en bevilling fra Nordisk Ministerråd i perioden 2009 - 2012, og videreudviklingen af dette projekt er nu støttet af EU-midler. Ansøgningen om et internationalt samarbejde vedrørende brug af lokalviden til at forvalte naturressourcer i Arktis og Norden blev støttet af "Nordisk Ministerråds pulje - Samarbejde med Nordens naboer i vest" 2012, og restmidler søges i år i "Nordisk Ministerråds pulje - Nordiske politiske initiativ i Arktis".

3.5.2. Havpattedyr og etik

I embedsmandskomiteen for det nordiske fiskerisamarbejde er der blevet fordelt midler til en udredning om de etiske spørgsmål og den offentlige holdning i relation til jagt på marine pattedyr. Udredningen udarbejdes på Islands Universitet, og den er en del af opfølgning på en konference⁶ støttet af midler fra Nordisk Ministerråd. Konferencen blev afholdt juni 2012 på Færøerne med deltagelse fra de forskellige medlemslande. Departementets Fangst- og Jagtafdeling deltager i referencegruppen under projektbudgettet. Emnet kan blive taget op og rapporten præsenteret til Nordisk Ministerråds møde i juli 2014 under islandsk formandskab.

3.6. Ministermødet i 2013

3.6.1. Indledning

Sommermødet for FJLS-Ministre afholdtes i Sverige den 28. juni. Naalakkersuisoq Karl Lyberth var forhindret i at deltage, og Grønland var repræsenteret på embedsmandsniveau.

3.6.2. Bioøkonomi

Naalakkersuisoq støtter Generalsekretærens indstilling vedrørende bioøkonomi, hvori der opfordres til, at det nordiske samarbejde indenfor Ministerrådet for Fiskeri, Jordbrug, Levnedsmidler og

⁶ Hunting and Protection of Marine Mammals – A Clash of Cultures?

Skovbrug (MR - FJLS) fortsætter sin ledende rolle i udviklingen og gennemførelsen af bioøkonomi i Norden. Som følge af denne indsats er der konstateret en markant øget tværsektoriel politisk opmærksomhed gennem det seneste år.

3.6.3. Antibiotika resistens

Grønland tilsluttede sig den fælles nordiske antibiotikaresistens indsats og følger således principperne for inddragelse af både veterinær- og humansiden i dette arbejde. I forhold til fødevarer af husdyroprindelse, der eksporteres, sker dette i samarbejde med Fødevarestyrelsen i Danmark.

Grønland følger tillige de meget restriktive principper for anvendelse af antibiotika samt parasitmidler, som er afstukket i Danmark. Det er her af stor betydning, at Danmark er foregangsland i verden på dette punkt.

3.6.4. Budget og rammeprogram

Der har i det forgange år været fokuseret på prioriteringer og budgetreduktioner i det nordiske samarbejde. Den ny Generalsekretær har ved sin tiltræden i marts fået et stærkt mandat til modernisering af det nordiske samarbejde. Dette vil få indflydelse på den udvikling, samarbejdet tager og hermed, hvilke nye muligheder der tegnes for samarbejdet inden for Ministerrådet for Fiskeri, Levnedsmidler, Landbrug og Skovbrug (FJSL). FJLS området er skåret med 4,1 % i budgettet for 2014.

Der er nyt rammeprogram for FJLS for 2013 - 2016. Prioriteringerne heri er 3 overordnede udfordringer: konkurrencedygtig produktion, bæredygtig naturressourceforvaltning samt opretholdelse og udvikling af de nordiske velfærdssamfund. Samarbejdet skal bidrage til at fremme gennemslagskraften i de nordiske positioner og interessen for internationale processer og forum regionalt og globalt. Det stærke nordiske netværk er et nødvendigt instrument for gennemførelsen af rammeprogrammet. Målet er, at man ønsker at være det ledende politiske netværk i Nordeuropa med relationer til forskning og industri. På ministermødet tog ministrene orienteringen om prioriteringer til efterretning.

4. Miljø, Natur, Bolig, Energi og Klima

4.1. Generelle aktiviteter inden for det nordiske samarbejde på miljø- og naturområdet

Indenfor medlem af Naalakkersuisut for Boliger, Natur og Miljøs område har der været deltagelse i en række møder og initiativer i det forløbne år.

Tidligere medlem af Naalakkersuisut og tidligere departementschef for Indenrigsanliggender, Natur og Miljø deltog i Nordisk Miljøministtermøde i marts 2012 samt i Nordisk Råds session 2012, herunder i det nordiske miljøministtermøde den 31. oktober 2012. Under alle møderne lagde tidligere medlem af Naalakkersuisut for Indenrigsanliggender, Natur og Miljø specielt vægt på vigtigheden i brugen af havet samt vigtigheden af effektiv affaldshåndtering i forbindelse med diskussionerne om bæredygtig udvikling. Desuden fremhævede tidligere medlem af Naalakkersuisut problematikken i Arktis med de hormonforstyrrende stoffer, herunder blev det fremhævet, at Grønland er afhængig af fangst og fiskeri, og at det derfor er relevant at forsætte med

undersøgelserne vedrørende miljøgifte i Arktis.

Departementet har derudover deltaget aktivt i sektorens afholdte embedsmandskomite- samt arbejdsudvalgsmøder i den forløbende periode, hvor der har været fokus på opfølgning på Rio+20, Klima og Miljøhandlingsprogrammet.

I 2012 deltog Miljøafdelingen i Havgruppens møder. I 2012 var Miljøafdelingen vært for den Nordisk Affalds Gruppe (NAG) ved mødet i Nuuk i maj. Miljøafdelingen deltog i de 2 øvrige NAG møder i 2012.

4.2. Nordisk Ministerråds Miljøhandlingsprogram

I 2011 startede udarbejdelsen af miljøhandlingsprogram (MHP) for 2013-2018. Naturafdelingen og Miljøafdelingen har deltaget aktivt i skrivearbejdet med MHP. De områder, som departementet har arbejdet for at få inkluderet i MHP, er blandt andet affald, havmiljøet i Arktis og miljøgifte, herunder hormonforstyrrende stoffer. Yderligere har man arbejdet for at medtage emner vedrørende biologisk mangfoldighed og økosystemtjenester. Resultatet er således, at alle ovenstående emner er kommet med i MHP. Arbejdet blev afsluttet i 2012, hvor MHP blev godkendt på Nordisk Råds sessionen i oktober.

4.3. Øvrige aktiviteter

På dette område skal peges på et projekt støttet af Kemikaliegruppen og Havgruppen. Målet med projektet er at få lavet en screeningsundersøgelse af forekomsten af medicinrester og stoffer fra produkter til personlig pleje i miljøet i hovedstadsområderne i Færøerne, Island og Grønland.

Undersøgelsen baseres på stikprøver af spildevand, sedimenter, recipienter og fra renseanlæg og der, hvor påvirkningen er størst, det vil sige ved sygehuse og lignende. De stoffer, der undersøges for, er nogle af de mest anvendte medicintyper i landene og nogle stoffer fra produkter til personlig pleje fundet fra lignende undersøgelser i Norge, Sverige og Danmark. Projektet afsluttes i 2013.

I 2012 kom Grønland ved Miljøafdelingen med i samarbejdet Joint Nordic Screening Group. I denne gruppe er der repræsentanter fra alle de nordiske lande, som sammen laver screeningsundersøgelser af forskellige stoffer i miljøet. Gruppen startede ca. i 2001. De enkelte screeningsundersøgelser er lavet som 2-årige projekter, der har været støttet af bl.a. Kemikaliegruppen og Havgruppen under ministerrådets embedsmandskomite.

5. Familie og Justitsområdet

5.1. Socialområdet i nordisk samarbejde

Departementet deltog i embedsmandskomiteen (EK-S) mødet februar 2013 i København, hvor der fra grønlandsk side blev fremsat ønske om at blive inddraget i det forberedende arbejde om revision af den nordiske konvention om social bistand og sociale tjenester. Komiteen behandlede endvidere emner vedrørende områderne for ældre og handicappede. Endelig var Nordens Velfærdscenter inviteret til at præsentere sine mål og aktivitetsområder for 2012-2014 samt den kommende rundrejse til nordiske lande og byer om det nordiske projekt om tidlig indsats.

Departementet har på familiecenterområdet et inspirerende samarbejde i nordisk regi. I december 2012 har departementet sammen med ledere i kommunerne deltaget i et seminar om projekt "Tidlig

indsats" i Stockholm og i juni 2013 - ligeledes med ledere fra kommunerne - deltaget i konference i Tromsø om familiecenterområdet. Departementet forberedte et netværksmøde i Ilulissat i august 2013 sammen med Nordens Velfærdscenter og Mødrehjælpen fra Danmark. Det nordiske samarbejde supplerer godt den igangværende prioriterede indsats med styrkelse af familiecentrene i Grønland.

Grønland har repræsentation i bestyrelsen for Nordens Velfærdscenter, som dækker flere sociale områder.

Grønland har overdraget formandskabet i redaktionskomiteen for den socialforsikringsportal www.nordsoc.org til Norge, som varetager opgaver i perioden 2013-2014. Grønland er fortsat aktiv i dette nordiske samarbejde, hvor der imidlertid er nogle it-tekniske udfordringer, som har hæmmet udviklingen af portalen. Der arbejdes på en ny support-aftale samt et samarbejde med Hallo Norden. Portalen er etableret med det nordiske socialministerråd som ansvarligt ministerråd.

5.2. Ministerrådet for justitsområdet

Dette område har ikke tidligere været prioriteret fra grønlandsk side, men Naalakkersuisut agter at prioritere dette samarbejdsområde i de kommende år. Dette betyder både deltagelse i ministermøder og deltagelse i arbejdet i ministerrådets embedsmandkomite.

5.3. Nordisk børne- og ungdomskomite. NORDBUK

Med dannelsen af Naalakkersuisut i april i år har den grønlandske deltagelse i NORDBUK ændret ressort. Tidligere var det området for kultur, der varetog opgaven. Denne er nu overgået til ressortområdet for familie og justits. Dette skyldes, at der politisk på det nationale plan er fokus på en særlig og styrket indsats på børn og unge. Det forventes, at NORDBUK-samarbejdet vil supplere de nationale indsatser samt NAKUUSA-samarbejdet på bedste vis.

6. Sundhed og infrastruktur

6.1. Ministermødet i MR-S (Ministerrådet for Social og sundhed) vedrørende sundhedsområdet

Naalakkersuisoq for Sundhed og Infrastruktur Steen Lyngge deltog i MR-S i den 10. -11. juni 2013 i Stockholm. På mødet var der 2 temadiskussioner:

- Kvinders helbred med fokus på psykiske lidelser
- Velfærdsteknologi og -innovation for at fremme fremtidens udfordring omkring ældreomsorg.

Ministrenes diskussion under dette tema kommer til at danne grundlag for et ekspertmøde om velfærdsteknologi, der skal afholdes af det svenske formandskab i oktober 2013.

Alle ministre delte deres landes erfaringer og information om temaerne.

MR-S besluttede på mødet at nedlægge Nordic School of Public Health (NHV) med sigte på, at skolen er afviklet den 1. januar 2015. Fremover skal forskning inden for folkesundhedsvidenskab, som i dag udføres af NHV, gennemføres af eksempelvis NordForsk. Endvidere besluttede man, at man i perioden 2013-2015 stadig vil satse på det prioriterede program: Holdbar Nordisk Velfærd, samt at man på mødet i 2014 vil diskutere et oplæg omkring potentielle samarbejdsområder inden

for sundheds- og socialområdet. Dette sidste vil ske på baggrund af et oplæg fra Generalsekretæren, som udarbejdes i samarbejde med ministrenes embedsmandskomite.

Den islandske sundhedsminister informerede kollegaerne om, at Island under sit formandsskab i 2014 blandt andet vil sætte fokus på

- Forebyggelse vedrørende fedme
- Indsats over for personers psykiske lidelser
- Nordisk samarbejde omkring det øgede medicinforbrug og udgifterne hertil

Mødet i 2014 holdes i Island den 11. – 12. juni.

Sverige informerede om, at de afholder en cannabis-konference den 20. – 21. november 2013. Naalakkersuisoq for Sundhed og Infrastruktur Steen Lyng planlægger at deltage i denne konference.

Professor Peter Bjerregaard blev ved MR-S tildelt den nordiske folkesundhedspris for sin betydelige indsats for den oprindelige befolkning i Norden igennem flere årtier og for at have viet sit akademiske liv til at styrke folkesundheden i Grønland gennem forskning, monitorering og udvikling af de grønlandske folkesundhedsprogrammer.

Peter Bjerregaard er ansat ved Statens Institut for Folkesundhed ved Syddansk Universitet, hvor han siden 1996 har haft et professorat i arktisk sundhed. Han er fast tilknyttet Departementet for Sundhed og Infrastruktur. Med folkesundhedsprisen fulgte en check på 110.000 kr.

6.2. Patientsikkerhed

Patientsikkerhed er et prioriteret område i Grønland, som det er i de øvrige nordiske lande. MR-S har derfor besluttet at fortsætte samarbejdet på området, og der vil på denne baggrund i sensommeren 2013 blive nedsat en arbejdsgruppe.

Arbejdsgruppen får til opgave at fremme vidensbaseret arbejde omkring patientsikkerhed og koordinere informationsindsamling i de nordiske lande. Informationsindsamlingen består af områder såsom struktureret journalgranskning og patientsikkerhedskultur.

Departementet har udpeget 2 medlemmer til arbejdsgruppen, og disse 2 personer vil få ansvaret for det grønlandske bidrag til det fælles nordiske projekt omkring patientsikkerhed.

6.3. Nordisk Rusmiddelseminar

Departementet er i samarbejde med Kommuneqarfik Sermersooq vært for Nordisk Rusmiddelseminar 2013. Seminaret afholdtes den 27. - 29. august på Hotel Hans Egede i Nuuk. Nordisk Ministerråd på social- og sundhedsområdet havde godkendt at støtte seminaret med 250.000 kr.

Naalakkersuisoq for Sundhed og Infrastruktur Steen Lyng talte på seminaret. Oplægsholderne på seminaret kom fra de nordiske lande, og der blev talt om emner såsom Inuuneritta II (PAN), Rusforebyggende arbejde i skolerne (Norge), Sundhedspolitikker på skolerne på Island. Det primære fokus vil være på det forebyggende arbejde, særligt blandt unge.

6.4. Nordisk tjenestemandsgruppe for alkoholområdet

Den nordiske tjenestemandsgruppe for alkoholområdet har i det forløbne år arbejdet med at styrke forebyggelsessamarbejdet i nordisk regi, og hvordan vi sikrer et godt samarbejde omkring sideløbende internationale arbejder i regi af EU og WHO.

Der er bred enighed om, at den nordiske tjenestemandsgruppe på alkoholområdet spiller en vigtig rolle, når det gælder at udveksle erfaringer og øge samarbejdet mellem de nordiske lande inden for EU og WHO.

På MR-S juni 2013 blev tjenestemandsgruppen forslaget til ny rekommandation på alkohol- og tobaksområdet samt nyt mandat til tjenestemandsgruppen godkendt.

Departementet deltager, på foranledning af Naalakkersuisoq for Sundhed og Infrastruktur, aktivt i denne tjenestemandsgruppe.

6.5. Vestnordisk samarbejde på sundhedsområdet

I januar 2013 i Isafjörður på Island afholdte Vestnordisk Råd temakonference om sundhed og mulige samarbejdsområder sundhedsvæsenet imellem. Grønland var repræsenteret af medlem for Naalakkersuisut Agathe Fontain samt embedsmænd fra departementet. Herudover havde Vestnordiske Råd inviteret grønlandske læger til at holde oplæg om områder, hvor de så et samarbejds potentiale. Fra grønlandsk side var der fokus på samarbejde inden for områderne forskning og velfærdsteknologi.

Naalakkersuisoq for Sundhed og Infrastruktur Steen Lyng, den færørske sundhedsminister Karsten Hansen samt den nye sundhedsminister på Island Kristján Þór Júlíusson benyttede MR-S i Stockholm juni 2013 til at bekræfte over for hinanden, at der i alle 3 lande er et politisk ønske om at styrke det vestnordiske sundhedssamarbejde.

6.6. Grænsehindre

Herudover er der en arbejdsgruppe vedrørende grænsehindre, som det hidtil ikke har været relevant for Departementet for Sundhed og Infrastruktur at deltage i. Men på nuværende tidspunkt tales der om at inddrage ”storskalaprojekter” som et emne, og man følger derfor arbejdet i gruppen tæt, hvorfor 2 embedsmænd fra Departementet for Sundhed og Infrastruktur deltog i arbejdsgruppens møde i december 2012 i Stockholm.

6.7. Telemedicinske velfærdsløsninger (E-helse)

E-helse er et højt prioriteret emne for sundhedsområdet. Dette gælder også i det grønlandske sundhedsvæsen. Departementet for Sundhed og Infrastruktur følger derfor arbejdsgruppens arbejde tæt, da det bidrager med viden om nye løsninger samt giver øget muligheder for samarbejde.

Det grønlandske sundhedsvæsen er med helt fremme, når det kommer til telemedicinske løsninger. Hertil kommer, at man i juli 2013 har underskrevet en aftale om indkøb og implementering af en landsdækkende elektronisk patientjournal.

Et eksempel på et fremtidigt samarbejdsområde er Elektroniske recepter (E-recepter) på tværs af Norden. Projektet er ganske nyt, men det vil med al sandsynlighed lette arbejdet i sundhedsvæsenet, hvis det lykkes at finde en fælles løsning, der overholder lovgivning i samtlige involverede lande.

I 2013 nedsatte arbejdsgruppen the Nordic eHealth Research Network. Dette netværk skal monitorere implementeringen og brugen af velfærdsteknologiske løsninger. Dette arbejde øger muligheden for at lære af hinanden og bidrager således til beslutningsevnen. Det er i foråret 2013 blevet aftalt mellem Departementet og the Nordic eHealth Research Network, at man så vidt muligt vil inddrage det grønlandske sundhedsvæsen i netværkets fortsatte forskningsarbejde. På denne måde får Departementet og sundhedsvæsenet mulighed for løbende at få evalueret arbejdet med velfærdsteknologiske løsninger på et højt internationalt forskningsniveau.

7. Erhverv og arbejdsmarked

7.1. indledning

Grønland deltager i forskellige samarbejdsområder med det formål at styrke de erhvervsmæssige bånd til de nordiske lande og ikke mindst de to naboer i Vestnorden; Island og Færøerne. Konkret Nordisk Atlantsamarbejde (NORA), som ligger under Ministerrådet for Næring, Energi og Regionalpolitik. Hertil kommer de vestnordiske turistråds samarbejde North Atlantic Tourism Association (NATA).

7.2 Nordisk arbejdsmarkedsministermøde i maj måned

I forbindelse med det svenske formandskab for Nordisk Ministerråd i 2013 blev der den 16. maj afholdt en konference i Stockholm, hvor bekæmpelse af ungdomsarbejdsløshed var på dagsordenen. Naalakkersuisoq Jens-Erik Kirkegaard deltog i konferencens panel med de nordiske ministerkolleger og i det efterfølgende ministermøde i Ministerrådet for Arbejdsmarked (MR-A). Et af konferencens hovedformål var at udveksle gode ideer for bekæmpelse af ungdomsarbejdsløshed for de enkelte lande. Fra grønlandsk side blev der bl.a. orienteret om den centrale rolle Piarersarfit spiller, når de unge skal aktiveres og bringes videre i et aktivt uddannelses og arbejdsliv.

7.3 Nordisk ekspertnetværk for realkompetencevurdering

Departementet er repræsenteret i et ekspertnetværk om realkompetencevurdering (RKV), der bl.a. fungerer som forum for vidensdeling og sparring samt rådgiver Nordisk Ministerråd om emnet. Ekspertnetværket mødes 3 - 4 gange årligt. Næste møde er primo oktober 2013 i Helsinki.

7.4 Vestnordisk Samarbejde

Grønland deltager forskellige steder med det formål at styrke de erhvervsmæssige bånd til de to vestnordiske lande, Island og Færøerne. Konkret drejer det sig om North Atlantic Tourism Association (NATA) og Nordisk Atlantsamarbejde (NORA).

Vestnorden Travel Mart vil i år blive afholdt den 21. - 22. september i Nuuk. Over to dage vil ca. 300 købere og sælgere handle turisme. Sidste gang, det blev afholdt i Nuuk, var i 1997, og der er jo sket meget siden. Nuuk er i dag en dynamisk arktisk hovedstad, som er en vigtig del af det moderne Grønland.

7.5 Nordisk Atlantsamarbejde (NORA)

NORAs overordnede målsætning er at styrke samarbejdet mellem Grønland, Island, Færøerne og Kystnorge for at gøre Nordatlanten til en kraftfuld nordisk region kendetegnet ved en stærk, bæredygtig økonomisk udvikling. Det sker ved dels at skabe politiske og faglige fora til drøftelse af nordatlantiske problemstillinger og strategier, dels at bevilge økonomisk støtte til konkrete samarbejdsprojekter.

Grønland satte sig i juni 2013 i formandsstolen i NORAs Komité. På et tidspunkt, hvor det nordiske samarbejde har et voksende fokus på Arktis, giver formandskabet i det kommende år Grønland en enestående mulighed for at præge dagsordenen i en regional samarbejdsorganisation, som har fokus på fælles udfordringer i de arktiske kystregioner i Norden.

Med OECDs regionale rapport⁷ om Nordatlanten er der på NORAs initiativ blevet skabt et solidt vidensgrundlag for udviklingen af det politisk-strategiske samarbejde i regionen. I 2012 blev OECDs anbefalinger fulgt op på NORA Region Conference, som beskæftigede sig med levering af offentlige serviceydelser i tyndt befolkede områder. Det er en central udfordring i det grønlandske sundhedsvæsen, og fra Grønland deltog bl.a. Departementet for Sundhed. I 2013 vil NORA Region Conference analysere mediesituationen i de fire medlemslande. Det er Naalakkersuisuts håb, at Grønland som formand kan medvirke til, at konferencen bliver fulgt op af et tættere mediesamarbejde og en styrket nyhedsformidling på tværs af NORA-regionen.

NORA har i de seneste år oplevet en kraftig vækst i antallet af ansøgninger om økonomisk støtte til samarbejdsprojekter. I 2012 modtog NORA i alt 98 projektforslag, hvor det tilsvarende tal i 2011 var 61. NORA havde ved afslutningen af året bevilget i alt ca. 6,5 mill. DKK til 21 samarbejdsprojekter. Projekterne var i 2012 især orienteret mod udvikling af marine ressourcer, turisme, transport og energi. Grønland deltager direkte i 13 af disse projektbevillinger.

NORA har i flere år haft projektpartnere i Canadas atlantiske provinser og på de skotske øer. Med vedtagelsen af Nordisk Ministerråds retningslinjer for udvikling af samarbejdet med Nordens naboer i vest fik NORA i 2011 et særligt ansvar for yderligere at udvikle dette samarbejde. NORA har, ved at give støtte til projektudvikling, også stor betydning for projekter, der senere opnår støtte af EU-programmet Northern Periphery Programme (NPP).

Nordisk Ministerråd bidrager i 2013 med i alt 6,821 mill. DKK til NORAs budget. De fire deltagende lande bidrager herudover med i alt 1,7 mill. DKK, heraf 250.000 DKK fra Grønland. Naalakkersuisut vil under det grønlandske formandskab arbejde aktivt for at konsolidere og styrke det økonomiske grundlag for NORAs virksomhed. I Grønland fungerer Greenland Business som NORAs regionalkontor.

⁷ *Territorial Review of the NORA Region*

Bilag 1 . Ressortfordeling vedrørende Naalakkersuisuts deltagelse i nordisk samarbejde

Formand for Naalakkersuisut & Naalakkersuisoq for udenrigsanliggender.	Aleqa Hammond	Nordisk statsministtermøder og Nordisk Råd ⁸
Naalakkersuisoq for Sundhed og Infrastruktur	Steen Lynge	Nordisk Ministerråd for Social og Sundhed (MR-S). Vedr. Sundhedsområdet
Naalakkersuisoq for Boliger, Natur, miljø og Nordisk samarbejde	Miiti Lynge	Nordisk Ministerråd Samarbejdsministrene (MR-SAM) Nordisk Ministerråd for Miljø (MR-M) Nordisk Ministerråd for Erhverv, Energi og Regional. (MR-NER) vedr. energi og planlægning
Naalakkersuisoq for finanser og indenrigsanliggender.	Vittus Qujaukirsoq	Nordisk Ministerråd for Finans. (MR-Finans)
Naalakkersuisoq for Fiskeri, Fangst og Landbrug	Karl Lyberth	Nordisk Ministerråd for Fiskeri, Jordbrug, Skovbrug og Levnedsmidler. (MR-FJSL)
Naalakkersuisoq for Erhverv, Råstoffer og Arbejdsmarked	Jens-Erik Kirkegaard	Nordisk Ministerråd for Næring (Erhverv), Energi og Regional. (MR-NER) Vedr. erhverv og planlægning. Nordisk Ministerråd for Arbejdsmarked. (MR-A)
Naalakkersuisoq for Familie og Justitsvæsen	Martha Lund Olsen	Nordisk Ministerråd for Social og Sundhed (MR-S). Vedr. socialområdet Ministerrådet for Justitsområdet. (MR-JUR)
Naalakkersuisut for Uddannelse, Kirke, Kultur og Ligestilling	Nick Nielsen	Nordisk Ministerråd for Uddannelse og forskning (MR-U) Nordisk Ministerråd for Kultur (MR-K). Nordisk Ministerråd for ligestilling. (MR-Ligestilling)

⁸ Alle Naalakkersuisut medlemmer har taleret i Nordisk Råds plenum